

"Viđenje Isusa Krista u kasarni V.P. 2507"

Simon, Ivan

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:251:496389>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-08**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU
ODSJEK ZA KAZALIŠNU UMJETNOST
SVEUČILIŠNI DIPLOMSKI STUDIJ GLUME

IVAN SIMON

VIĐENJE ISUSA KRISTA U KASARNI V.P. 2507

DIPLOMSKI RAD

MENTOR

doc. art. Jasmin Novljaković

Osijek, 2022.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja **IVAN SIMON** potvrđujem da je moj diplomski rad pod naslovom **VIDENJE ISUSA KRISTA U KASARNI V.P. 2507** te mentorstvom **doc.art. JASMINA NOVLJAKOVIĆA** rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskog rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranog rada pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga završnog/diplomskog rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

U Osijeku, _____

Potpis

SADRŽAJ

1. Uvod	5
2. O autoru	6
3. O djelu	7
4. Adaptiranje	8
5. Rad na tekstu	9
6. Lik i uloga	10
7. Glas i govor	11
8. Tijelo i pokret	12
9. Partnerski odnosi	13
10. Kazalište i scena	15
11. Scenografija i svjetlo	15
12. Rekviziti	17
13. Kostimi	17
14. Zadnji prolasci i promjene pred premijeru	18
15. Plakati zbog plakata nećemo	19
16. Zaključak	20
17. Literatura	20
18. Sažetak	21
19. Životopis	21

1. Uvod

Mama, prošao sam maturu.

Jednog dana u ljeto 2015. godine sjedio sam na travi i zurio u nebo. Nakon nekog vremena začuo sam da me netko doziva. Ustao sam i vidio prijatelja koji mi je nakon nekog vremena spomenuo da ide u Rijeku na prijemni iz glume. Nisam znao što ću sa svojim životom, sve i ništa me zanimalo, pa sam ga pitao kad ide i što treba pripremiti od materijala. Išao je već sljedeći dan i rekao mi je da treba pripremiti dva monologa i dvije pjesme. Otišao sam se isti dan učlaniti u knjižnicu i posudio drame u kojima bih mogao pronaći neke monologe te nekoliko zbirki pjesama. Sljedeći dan u vlaku sam ih učio napamet. Došao sam na prijemni i izgovorio sve što sam imao te prošao u drugi krug.

Sve je išlo po planu dok nisam u pola prijemnog otišao u Zagreb pisati maturu iz matematike. Bio sam nepripremljen i znanjem i opremom. Nisam ni kalkulator imao. Nekako sam to riješio i napustio prostoriju nadajući se da sam barem nešto pogodio. Međutim, nisam. Prošao sam prijemni i naknadno saznao da sam pao matematiku.

Godina je prošla i odlučio sam se na prijemni u Osijeku nakon što sam tamo bio na konzultacijama i upoznao lutkarstvo, koje mi se jako sviđjelo. Na prijemnom je bilo i uspona i padova, ali na kraju sam prošao. Opet sam se uzalud radovao jer me snašla ista sudbina kao i godinu prije - opet sam pao matematiku.

Sva sreća pa postoje jesenski rokovi. Ovaj put sam kupio vrhunski kalkulator i platio si instrukcije iz matematike. Prijemni je prošao glatko, čekali su se rezultati mature. Naposljetku su i došli te sam vidio da sam na pragu, prošao sam. Da sam imao bod manje opet bih pao i morao hodati ulicama Vinkovaca te objašnjavati ljudima da zapravo nisam upisao akademiju zato što sam pao maturu.

Bio sam presretan. Pobijedio sam već prve strahove, a još nisam ni počeo studirati. Ono što mi je bilo najdraže jest to što ću studirati s Domagojem Ivankovićem, dragim prijateljem koji mi je tijekom studiranja postao još draži i kojeg sam zavolio još više, sada i kao kolegu, a ne samo prijatelja. Cijela klasa me potrefila, sve sam ih brzo zavolio i kliknuo sam sa svima, a kao profesora sam dobio Jasmina Novljakovića. Njemu mogu biti zahvalan

do neba, a to i jesam. Osim glume, utjecao je na mene da budem bolji čovjek, a najviše sam mu zahvalan što me naučio strpljenju. Upravo je Jasmin taj koji me pozvao u projekt koji će ujedno biti i moj diplomski, a to je *Viđenje Isusa Krista u kasarni V. P. 2507*. Zbog toga sam isto iznimno zahvalan jer je prepoznao moj trud i rad, a također mi je drago što se predstava radila baš u mom rodnom gradu, u profesionalnom *Gradskom kazalištu Joza Ivakić* u koprodukciji s *Hrvatskim kazalištem u Pečuhu*, *Narodnim pozorištem Tuzla* i umjetničkom organizacijom *Slavonski Brodvej*.

Za izbor kostima i scenski pokret uz asistenciju Vesne Teodosić zaslužna je bila Jasminka Petek Krapljan. Glazbu je skladao Denis Hadžić, majstor tona iz Tuzle. Svjetlo je oblikovao Tomislav Kobia, a scenografiju je slagao Davor Molnar uz asistenciju Borisa Suhovskog. Treba spomenuti i odličan dizajn plakata i programske knjižice - tu je svoje prste ili bolje rečeno olovke imao Dubravko Mataković. Ansambl za primjer su činili Domagoj Ivanković, Karlo Bernik, Matko Duvnjak Jović, Luka Stilinović, Andrija Krištof, Vedran Dakić, Zorko Bagić, Dejan Fajfer, Vladimir Andrić, Adam Vuić, Ljubo Zečević te Goran Grgić.

Svemu, pa tako i glumi, pristupam intuitivno s nadam se čvrstom istraživačkom teorijom. Tako sam pristupio i liku Kefaila, a u ovom pisanom radu ću vas povesti na put od prve probe pa sve do premijere te putem obrazlagati svoje postupke, izvore i alate koje sam koristio ne bih li pridonio predstavi i „oživio“ Kefaila.

2. O autoru

Ivo Brešan, jedan od naših najvećih i najpriznatijih komediografa, rođen je 27. svibnja 1936. godine u Vodicama. U Šibeniku završava osnovnu i srednju školu, a studira u Zagrebu gdje je diplomirao Jugoslavistiku na Filozofskom fakultetu 1960. godine. Nakon studija vraća se u Šibenik gdje predaje u gimnaziji, a od 1983. do 2002. godine zaposlen je kao umjetnički voditelj Šibenskog centra za kulturu i Festivala djeteta. U književnosti se pojavio prvo s pripovijetkama i esejima. Prvi dramski tekst *Četiri podzemne rijeke* objavio je 1970. godine, a kada je 1971. praizvedena *Predstava Hamleta u selu Mrduša donja* u zagrebačkom Teatru &TD, posve je prepoznat u književnim i dramskim krugovima. Umro je 3. siječnja 2017.

godine, iza sebe ostavljajući niz dramskih tekstova koji su i danas, više od 30 godina od svog nastanka, aktualni i velik izazov za postavljanje na kazališne daske. Osim predstava, prema njegovim scenarijima je snimljeno i mnoštvo filmova, tako da Ivo Brešan nastavlja živjeti i na filmskom platnu, a ne samo na kazališnim daskama i papiru.

Brešanovi dramski tekstovi zasnivaju se na srodnome dramatičarskom postupku; obilježuju ih intertekstualnost (u podlozi se najčešće pojavljuje neki poznati tekst iz svjetske dramske tradicije, kojega se motivi preosmišljavaju i prenose u našu suvremenu zbilju), groteska, sukob slobodnog pojedinca s represivnom političkom praksom, ironizacija primitivizma, arhetipske situacije, živo i duhovito vođen dijalog. Iako nisu dosegnule popularnost Brešanove prve scenske uspješnice, i druge su njegove drame izvođene na mnogim hrvatskim i svjetskim pozornicama.

Brešanov opus: *Smrt predsjednika kućnog savjeta* (1979.), *Svečana večera u pogrebnom poduzeću* (1980.), *Arheološka iskapanja kod sela Dilj* (1981.), *Nečastivi na filozofskom fakultetu* (1982.), *Anera* (1984.), *Viđenje Isusa Krista u kasarni VP 2507* (1984.), *Hydrocentrala u Suhom dolu* (1985.), *Veliki manevri u tijesnim ulicama* (1990.), *Potopljena zvona* (1994.), *Utvare* (1998.), *Nihilist iz Vele Mlake* (1998.), *Gnjida* (1999.). Ovi i drugi dramski tekstovi sabrani su u knjigama *Groteskne tragedije* (1979.), *Nove groteskne tragedije* (1989.), *Tri drame* (1993.), *Utvare* (1997.) i *Spletke* (1997.).¹

3. O djelu

Predstava je premijerno izvedena i postavljena u Beogradu, u produkciji amaterskog teatra *Omladinsko pozorište Susret* 1984. godine. Naknadno ju je zabranio Centralni Komitet Beograda jer se smatrala kampanjom protiv tadašnje JNA. Prva profesionalna izvedba dogodila se 20. studenoga 11. 1988. u režiji Milana Karadžića u *Pozorištu Boško Buha* u

¹ Brešan, Ivo. *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=9432>>

Beogradu. Hrvatska praizvedba ovog komada, u režiji Zorana Mužića u SK Kerempuh, održana je 7. ožujka 1991. te je izvedena 30 puta.

Drama je napisana 1973., objavljena 1989., a na našim prostorima prvi je put izvedena 1991. godine. Iduća izvedba bila je tek 30 godina kasnije, u Vinkovcima. Radnja je smještena u kasarnu u kojoj borave vojnici različitih narodnosti. Na jednoj vježbi, usred „moralno-političkog vaspitanja“, koje vodi vodnik Škarić (Vedran Dakić), vojnik Bartol (Andrija Krištof) priznaje da je vidio Isusa Krista (Adam Vuić) koji je šetao kasarnom, a u tom svjedočenju u pomoć mu priskaču vojnik Filipi (Zorko Bagić) i vojnik Jovanče (Matko Duvnjak Jović), koji također tvrde da su ga vidjeli. Časnici major Kajferović (Ljubo Zečević) i pukovnik Pilić (Goran Grgić) u uredu dobivaju vijest o tome da se vojnicima ukazuje Isus Krist te zovu kapetana Ristića (Vladimir Andrić) da Isusu pripremi zasjedu. Nakon zasjede, u kojoj Ristić također vidi Isusa Krista, od pukovnika dobiva novi zadatak. Ne bi li smirili vojnike u kasarni, pukovnik zahtijeva da se Ristić preruši u Isusa i da se prikaže vojnicima. Nakon što se odigra lažna Pasija, Kontraobavještajna služba privodi kapetana Ristića, a pukovnik Pilić od svega pere ruke u stilu Poncija Pilata.

4. Adaptiranje

Kad smo se prvi put okupili da bismo podijelili uloge i svi skupa pročitali tekst, profesor Novljaković nam je objasnio da je Brešan jedan od onih pisaca zahvalnih za glumca, jer je sve opisano, karakteri i odnosi su zaista dobro raspisani pa nećemo puno vremena provesti za stolom čitajući – sve je jasno i nema se što psihologizirati i komplicirati. Prvo što smo uočili jest da je broj likova veći no što je nas bilo pa je pred profesora postavljen izazov da neke likove spoji u jedan. On je to odlično napravio dajući svima podjednako prostora i replika, kako bi svaki lik došao do izražaja.

Moram napomenuti da se originalni tekst nije puno mijenjao, tek toliko da možemo postaviti predstavu s onoliko ljudi koliko smo imali. Što smo imali, s tim smo klimali. To klimanje je bilo vrlo zabavno jer je tekst zaista odličan i jasan, mada bismo se mi ponekad previše zaigrali i odlazili u pretjerivanje. Tu je profesor nastupao kao pravi general naše male armije i disciplinirao nas mirnoćom i iskustvom te nas vodio znanjem i mjerom koju smo mi

ponekad izgubili iz vida. Zaista je tu bio za nas cijelo vrijeme, strpljivo odgovarao na naša pitanja te nas nerijetko počastio nekom zanimljivom i smiješnom pričom iz dana koje je proveo u JNA. Budući da sam već mnogo puta radio s profesorom, znao sam da imam njegovu podršku i osjećao sam se sigurnim da pokušam sve što sam zamislio ili improvizirao. Općenito mi odgovara rad s njim jer me pušta da nudim i stvarno mi iskreno kaže kada je nešto nepotrebno ili neukusno te uživa moje potpuno povjerenje. Kako privatno, tako i poslovno.

Bio mi je gušt raditi ovu predstavu, što zbog već spomenutih razloga, što zbog kolega koji su zaista ozbiljno shvatili zadatak, a kada se valjalo šaliti, tad smo se šalili bez zadržke.

5. Rad na tekstu

Kao što sam već napomenuo, profesor je na prvoj čitačkoj probi rekao da se nećemo dugo zadržavati za stolom jer je Brešan sve jasno i konkretno napisao i tu se nema što previše filozofirati. Kada smo se okupili u garderobi vinkovačkog kazališta vladala je opuštena, ali pomalo povišena atmosfera. Svi smo bili uzbuđeni u želji da saznamo tko igra koga i kakvi su ti likovi kojima ćemo malo pomalo udisati život i prenositi ih s papira na scenu.

Dobio sam Ciganina Kefaila. Bio sam vrlo sretan zbog toga jer nisam nikad igrao Ciganina, a i zato što svakim projektom tražim izazove i pokušavam otkriti neki novi dio sebe. Nisam sumnjao niti trenutka da ni Kefail iliti od milja Kefo neće biti iznimka. Uloge su podijeljene i počeli smo čitati. Bilo je urnebesno jer je tekst vrlo komičan i već u prvom čitanju su se pojavile naznake karaktera i odnosa. Urlali smo od smijeha i svakim čitanjem nakon tog prvog događalo se nešto novo. To nam je na kraju bila i mini zamka jer smo svakim čitanjem tražili da nešto bude smiješno, čak i kad nije trebalo. Profesor nam je u jednom trenutku rekao kako je sve to sjajno što se mi tako zabavljamo, ali da tekst osim što je komičan prikazuje i tužnu sudbinu jednog čovjeka, kapetana Ristića, koji se žrtvuje za svoje vojnike i armiju, a na kraju biva nasamaren.

Kako smo tražili komiku i gdje je trebalo i gdje nije trebalo, upali smo u zamku da nam više ništa nije bilo smiješno. Jednostavno smo previše puta pročitali tekst i ubacivali fora

koje smo prečesto sad već čuli. Svakom rečenicom smo tražili smijeh kolega ili sam to samo ja, ali to nije bilo dobro jer onda ovi dijelovi gdje smo trebali biti ozbiljni nisu dolazili do izražaja. Bilo je vrijeme da uđemo u prostor.

Sl.1 Prva proba u prostoru

6. Lik i uloga

Kao što sam već naveo, svakoj ulozi pristupam ozbiljno i posvećeno pa je tako bilo i s likom Ciganina Kefaila. Volim prije ulaska u prostor napraviti istraživanje, nešto kao znanstvenik ili novinar. Ovdje sam imao prilično konkretan zadatak. Naime, igrao sam Ciganina pa sam tako počeo istraživati povijest Roma. Saznao sam da su nomadski narod koji svoje korijene vuče iz Egipta i okolnih prostora. Nemam nikakav stav ni predrasude prema Romima, a nakon što sam postao svjestan da je to narod koji zapravo nema svoju državu, nekako mi ih je bilo žao, ali sam se i divio njihovoj sposobnosti preživljavanja i snalaženja. Također sam smatrao da imam veliku odgovornost da ne učinim nažao Romima tako da odigram Kefaila uvredljivo na bilo koji način ili da pretjerujem. Naravno, to bi bilo teško pod budnim okom profesora Novljakovića, ali svakako sam htio odigrati vjerodostojno i životno.

Htio sam da taj lik bude dijelom arhetipski, ali opet s druge strane htio sam da bude životan. Ono od čega se ne može i ne treba bježati su već ustaljene predrasude o Romima. To je jednostavno tako i ja sam na njih gledao kao na plemenite osobine koje će mi pomoći da publici približim Kefaila. To su predrasude poput onih da su Romi snalažljivi, pomalo naivni (neki namjerno, a neki se takvima prave), lopovi, veseli, muzikalni, itd. Sve su to osobine koje sam pokušao unijeti u lik, a neke je i sam Brešan upisao.

7. Glas i govor

Svaku probu sam koristio ne bih li isprobavao različite glasove; ne znam ni sam koliko sam videa na internetu pogledao u kojima Romi nešto govore i pomno slušao da čujem točno odakle dolazi taj ton glasa i melodija, uz zavlačenje na samoglasniku „e“. Imao sam osjećaj kao da imaju trampolin u grlu i da im riječi jednostavno odskakuju i ispadaju van nekontrolirano. S druge sam pak strane imao osjećaj da toliko paze da književno govore, da taj oprez i nesigurnost kako će zvučati izazivaju ispade na samoglasnicima. Primijetio sam i da je boja glasova dosta grlena i da su prilično glasni dok pričaju. Također, govor je jedna od karakteristika zbog koje su duhoviti i mogao bih čak reći karizmatični.

Potom sam malo proučavao njihov materinji, romski jezik i uočio da dok pričaju nema velike razlike u odnosu na situacije kada govore hrvatskim, srpskim, bosanskim, makedonskim, itd. Tu je bio ključ, sve sam morao spojiti u jedno i izvježbati to toliko da bude prirodno, a ne karikirano ili usiljeno, ili još gore - da ispadne da im se rugam. Sjećam se i probe na kojoj sam to uspio i upravo mi je karikiranje u tome pomoglo. Još prije nego što smo stupili na scenu počeo sam pretjerano govoriti romskim naglaskom i igrati se skroz opušteno. Uopće nisam osjećao pritisak da to mora biti prirodno i onda sam uspio otključati taj nekakav ton i melodiju koju sam tražio. Pretjerao sam, ali na koncu sam to do izvedbe smanjio i mislim da sam uspio pronaći mjeru.

Puno mi je pomogao i lik Avdulja, Roma s interneta kojeg sam najviše slušao i gledao.

8. Tijelo i pokret

Ono što treba raditi jest osloboditi tijelo, a ne trenirati njegove pojedine dijelove. Dati tijelu šansu. Dati mu mogućnost života.²

Prvo što sam tražio u tijelu i pokretu bile su logičnosti. Primjerice, logično je bilo da mu je jedno rame niže od drugog jer je puška koju nosi prilično teška, a on je mršave građe. Možda to i jest malo nategnuto, ali odlučio sam se na to, i kad bi to pojačao pred nadređenom osobom izgledalo je jako „glupo“ i smiješno, što sam smatrao samo bonusom. Drugo, slijedio sam njegov karakter, koji je naivan, jednostavan, impulzivan, a ponekad namjerno i nenamjerno provokativan. Tu sam našao taj izraz lica skupljenih usta, koji kao da cijelo vrijeme nešto shvaća, ali mu ne ide. Pomogla mi je i šminka, točnije crna boja za zube, pa je tako uvijek samo jedan od dva prednja zuba bio neobojan, što je bilo točno za karakter, ali i pružalo veliki komični efekt.

Dramska igra nije nova stvar nego je, kao jedan od najprimarnijih načina čovjekovog izražavanja, vjerojatno i jedan od najstarijih. Logično je pretpostaviti da su ljudi kroz vjekove, baveći se glumom kao dramskom igrom, tumačeći je i stječući praktična iskustva, unaprijedili tu igru i doveli je na nivo koji je mnogima nedostupan bez dugotrajnog vježbanja. Naša osnovna namjera treba da bude da ispitamo ta iskustva i da ih sami primijenimo. Cilj vježbi i vježbanja nije da se po svaku cijenu izmišljaju nove stvari, nego da studenti u kreativnom smislu razviju potencijale vlastite ličnosti, a u tehničkom smislu osposobe svoje tijelo kako bi sa lakoćom obavljalo ono što su glumci u nizu generacija već uspješno radili.³

Mislim da je Brešan već dovoljno obogatio sve likove da budu smiješni samim time što izgovaraju takve replike, ali bilo mi je drago koristiti crnilo za zube jer nisam nikad i zaista mi je to bilo točno rješenje koje mi je dalo puno toga za igrati. To je inače bio prijedlog profesora Novljakovića. Imao sam istu ideju, ali on me pretekao u njenom iznošenju i tu mi je bilo sjajno što nam je ista ideja pala na pamet, jer sam tu već mogao naslutiti u kojem smjeru

² Boro Stjepanović: Gluma I; Rad na sebi, drugo izdanje, Novi Sad 2005., str. 21

³ Boro Stjepanović: Gluma I; Rad na sebi, drugo izdanje, Novi Sad 2005., str. 21

ćemo ići. Crnilo za zube je u ovom slučaju bilo izvrsno rješenje za moj lik, ali i malena štaka na koju sam se tu i tamo mogao osloniti.

Što se tiče pokreta u cjelini, svi smo morali svladati neke osnovne stvari, poput stavljanja jedne noge ispred druge na naredbu „voljno“ ili marširanja koje smo nerijetko razvijali iz naših likova. Pošto u predstavi ima dosta *slapstick* elemenata, pokret i preciznost su bili zaista bitni faktori. U jednoj sceni postoji sekvenca pranja zuba u kojoj smo morali biti točni u tempu i gradiranju kako bi ona bila uspješna. Domagoj Ivanković i ja smo u jednom trenutku i akrobati, jer držimo istu jaknu i on me vrti u krug tako da ja uopće ne dodirujem pod, dok me kolega Fajfer preskače. Nakon toga u toj istoj sekvenci Domagoj i ja se hrvamo; ta sekvenca mi je najnapornija u cijeloj predstavi. Ponekad mi se znalo zavrtjeti jer bi mi pao tlak pa sam odlučio u jednom trenutku početi trčati da bih podigao svoju kondiciju na višu razinu.

Jedan dio scene u kojoj svi trčimo kao u nijemom filmu mi je posebno drag, ali nisam siguran jesmo li postigli to što smo htjeli jer nikad nisam vidio kako to izgleda izvana.

9. Partnerski odnosi

Na predstavi svakako, ali često i u procesu probanja imaćete tremu. Morate znati da se strah osjeća mnogo više nego što se vidi, dakle, sa malo truda može se i prikriti ili u dobroj mjeri prevladati. Niko ne želi da se vi plašite, vi svakako ne, ali sigurno ne ni reditelj, još manje partneri - siguran partner je velika pomoć.⁴

Partnerski odnos smatram jednom od najbitnijih stavki u procesu. Bilo da igram predstavu u kojoj sam već dobro upoznat s ostalim glumcima ili da igram s nekim koga sam tek upoznao, smatram da glumac ne može biti najbolji što može biti ako nije svjestan drugog živog bića koje dijeli scenu s njim. U ovom slučaju imao sam ogromnu sreću da sam radio s kolegama i prijateljima pa nije bio potreban nikakav period upoznavanja. To su inače vrlo

⁴ Boro Stjepanović: Gluma III; Igra, drugo izdanje, Novi Sad 2005., str.113

talentirani ljudi koji dijele isto razmišljanje kad se radi o partnerskom odnosu. Govorim konkretno o vojnicima u predstavi, s kojima sam imao najviše interakcije.

Sl.2 Postroj

Što se tiče kreacije njihovih likova, vrlo sam ponosan na njih jer su pokazali zrelost i predanost, i od njih svi mogu učiti pa tako i ja. Najviše interakcija sam imao s likom Sulje, kojeg igra Domagoj Ivanković. Budući da smo nas dvojica kolege s klase, brzo smo se snašli i zaista se zabavljali. Zabavljali smo se svi i mislim da je to velikim dijelom zbog jedne kolektivne suigre, ali i poštovanja koje smo imali jedni prema drugima. Izenađivali smo jedan drugoga svakog dana u najpozitivnijem smislu i nudili jedan drugome prostora za reakciju nakon što smo ponudili akciju.

Zaista sam puno naučio od svojih kolega i atmosfera i kemija među nama je bila odlična. To nažalost ne mogu reći za svoje starije kolege jer s njima nisam imao toliko interakcije. Jedina interakcija koju imam s likom Gorana Grgića je u zadnjoj sceni, u kojoj mi opali šamar, i to dosta jako, i na tome sam mu zahvalan jer sam tip glumca „ili do kraja ili nikako“. Također, postoji scena koju Suljo i Kefail otvaraju pjesmom, i to mi je jedan od dražih dijelova predstave jer ih prikazuje u opuštenom raspoloženju, tik pred izlazak odnosno neizlazak u grad.

10. Kazalište i scena

Što se tiče scene Vinkovačkog kazališta, ona mi nije bila nepoznanica. Već sam kročio tim daskama i igrao dok sam bio član amaterskog kazališta Nova Scena. Volim igrati na toj sceni i vrlo brzo sam se udomaćio. Scena pruža puno toga i nekako je taman veličine, no s druge strane možda je to samo moje subjektivno mišljenje. Kako bilo, meni je uvijek lijepo igrati na njoj. Naravno, kad sam prvi put stao na nju činila mi se ogromnom, ali kako smo se s vremenom ona i ja bolje upoznawali tako se sužavala do mjera koje meni odlično pristaju.

Mislim da vinkovačko kazalište može biti ponosno na svoju scenu, kao i na svojeg tehničara Borisa koji je jedan od najprofesionalnijih, ako ne i najprofesionalniji tehničar s kojim sam ikad radio. Bio je tu za nas kadgod nam je nešto trebalo popraviti od rekvizita ili naštimati neki detalj na kostimu, a često mi je i tregere oprtača popravljao. Također, uvijek uza se ima finu, domaću rakiju koju nam je poput rituala uvijek zadovoljstvo gucnuti prije predstave, za sreću i zdravlje glasnica.

Kroz teatar prođu tisuće, milijuni ljudi! Milijuni, velim!! Teatar ih inficira plemenitom ekstazom. Sada ste razumjeli da je teatar - ogromna mašina, tvornica. Da bi izvana pravilno funkcionirao, potrebni su strogi red i željezna disciplina. Ali kako postići da to ne pritiskuje, nego da pomaže glumcu? Jer u teatru se ne fabricira samo vanjska inscenacija - tamo se stvaraju uloge, živi ljudi, njihove duše i životi ljudskog duha. To je kudikamo važnije i teže nego stvaranje vanjskog ustrojstva predstave i života za kulisama, dekora, opreme i vanjskog režima. Unutarnji red zahtijeva još veću unutarnju disciplinu i etiku.⁵

11. Scenografija i svjetlo

⁵ K.S. Stanislavski; Rad glumca na sebi II; Rad glumca na ulozi, CEKADE Zagreb, Zagreb 1991.

Za scenografiju je bio zaslužan Davor Molnar, koji je u suradnji s profesorom napravio praktičnu, a opet vizualno vjerodostojnu scenografiju. Sastojala se od velikih zidova koji su imali kotače i tako nam davali mogućnost da brzo i efikasno prelazimo iz scene u scenu, rotirajući te zidove i postavljajući ih u zadanu formaciju. Te prijelaze se slobodno može nazvati mini koreografijama. Scenografija je bila brzo gotova i to nam je uvelike olakšalo jer smo prilično brzo dobili dojam prostora u kojem možemo igrati i uvježbavati prijelaze.

Sl. 3 Scenografija i svjetlo

Fini detalj je strop načinjen od kamuflažnog platna, koji ponekad odaje dojam šume, ponekad neba, a ponekad - stropa. Tomislav Kobia je bio čovjek od svjetla. Mislim da je napravio odličan posao, pogotovo za svjetlo u scenama koje su bile smještene u eksterijer, dajući im finu atmosferu. Postoji i dio u predstavi u kojem mi vojnici uzimamo predmete sa scene i stupamo naprijed. Svjetlom koje je Kobia tu oblikovao taj je djelić scene dobio mističnu notu koja se razlikuje od ostatka predstave, a to je upravo ono što nam je i trebalo.

Predstava je u većini scena osvijetljena bijelim svjetlom koje označava sterilnost prostora, jer se radnja tih scena odvija u uredima, a pojavljuju se tu i narančasta skupa s plavom kad je noć. Mislim da to uvelike pridonosi atmosferi predstave i daje kontrast cjelini.

12. Rekviziti

Za rekvizite je u predstavi bio odgovoran tehničar Boris. On je čovjek koji osim što ima finu, domaću rakiju raspolaže s dvije vrlo spretne ruke kojima izradi i popravi što god treba. Tako je i nama pomagao ako bi nam se nešto potrgalo ili otkočilo. Od nas nitko nije imao neke svoje specijalne rekvizite, svi smo imali puške, neki su imali češalj, a neki ogledalce. Neki pak ništa od toga jer je jedna scena izrazito fokusirana na rekvizite.

Lik koji ja igram ima samo zrcalo, a i to zrcalo mu je prljavo pa biva ukoren zbog toga. To je još jedna nota po kojoj sam mogao zaključiti kakav je moj lik, iz onoga što je upisano u tekst. Sviđa mi se kako smo iskoristili rekvizite u šestoj sceni - to je scena u kojoj čistimo zahod. U toj sceni svako ima neki predmet za čišćenje, poput četke za čišćenje zahodske školjke, odštopavača, metle, itd. Tu smo rekvizite iskoristili za atmosferu: kad bi kapetan Ristić bio ljut, podigao ton glasa i scena se zakuhala, mi bismo tim predmetima brže ribali stvarajući zvuk i tako podcrtavali napetost.

13. Kostimi

Imam jednu riječ za kostime, a to je autentičnost. Sve što su imali vojnici JNA imali smo i mi. Od šljemova, titovki, košulja pa sve do uprtača, fišeklija i čizama. Uprtače sam stavljao uvrnute, a fišeklije naopako, kako bih odao dojam da Kefail ne zna uopće kako to treba stajati, a možda ga nije ni briga. Bitno je da je to na njemu. Čizme sam uprljao ne bi li ostavio dojam nemarnosti, a i nekakvog realizma. Zaista nemam tu što puno nadodati, jer je izbor kostima bio odličan i baš kako treba. Imali smo malih poteškoća s nabavkom nekih dijelova kostima pa je kazalište uz pomoć marketinga i poznanika prikupljalo donacije, bez kojih na kraju ne bismo imali kostime koje sada imamo.

14. Zadnji prolasci i promjene pred premijeru

Kako se bližio dan premijere svi smo bili sve uzbuđeniji. Straha nije bilo, samo mala trema zbog odgovornosti koju je svatko od nas imao. Uvježbavali smo promjene ne bi li sve išlo glatko i bilo protočno te se dogovarali što je kome lakše da bismo to ostvarili. Otputovali smo u Šibenik na premijeru. Scena je bila manja nego u Vinkovcima pa smo se sukladno tome morali prilagoditi. Sve je prošlo odlično, ali osjećali smo da tempo predstave negdje zapinje. Nismo mogli detektirati gdje.

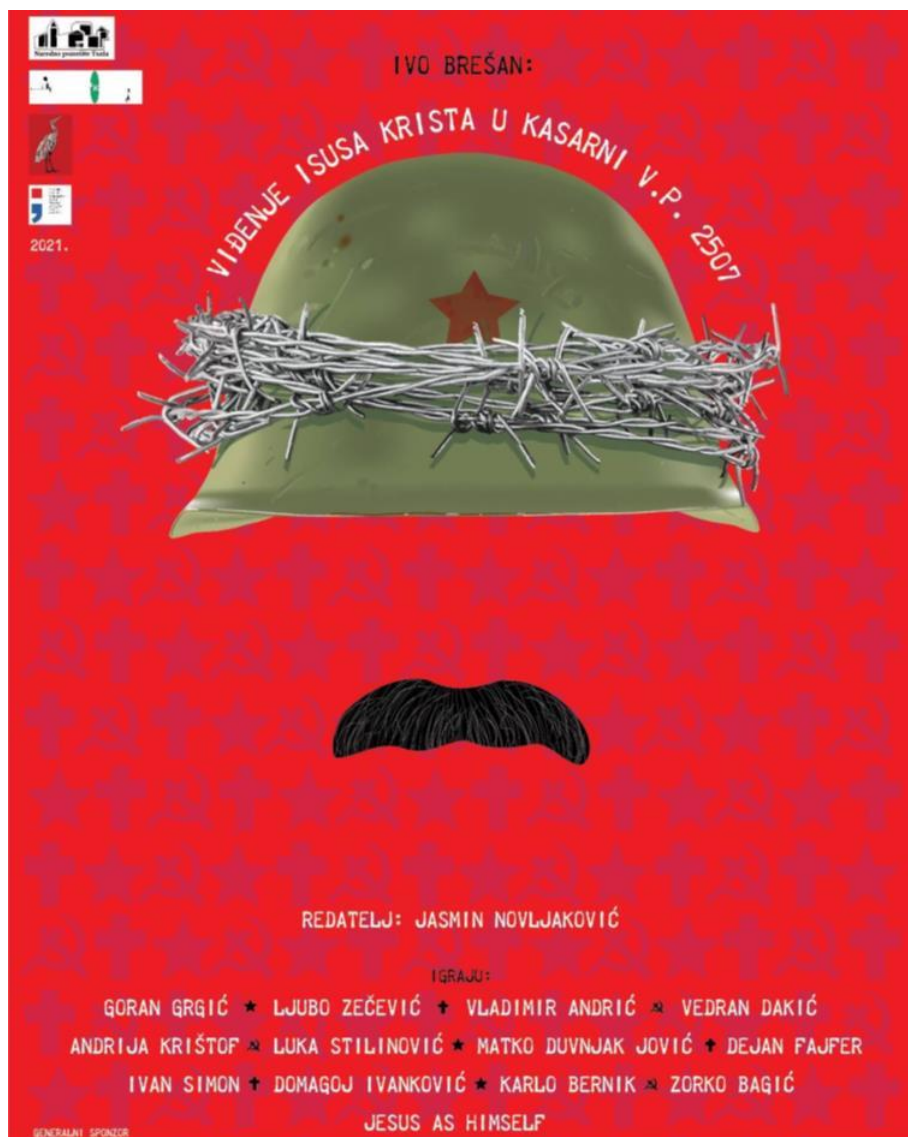
Sljedeći dan trebali smo opet igrati i profesor je potražio Domagoja da mu kaže da su mu neke replike štrihane (odbačene). Nije mi to bilo jasno jer ionako nije imao previše replika, a neki su ih po mom mišljenju imali previše. Previše zbog toga što ih nisu uspjeli naučiti napamet pa su i te replike koje su znali - izgovarali sporo, kao da ih se prisjećaju ili kao da donose nekakvu veliku glumu sa sobom pa svoje vrijeme na sceni iskorištavaju maksimalno, nemajući pritom na umu da cjelina pati.

Kod njihove igre je bio drugačiji, preko čega bi se čak i moglo prijeći jer bi njihove scene trebale biti ozbiljnije i zapravo plesti glavnu nit radnje. Oni su trebali biti štrihani ili upozoreni da igraju sporo i da predstava zbog tog pati. U nekim trenucima sam dobio dojam da se previše trude biti smiješni mada to nije njihova funkcija. Zbog toga što tempo pada u njihovim scenama, koje su druga, peta i zadnja, osma, upravo ta zadnja scena nema efekt kakav treba imati. Ona bi trebala biti ozbiljna, fina drama sa suzom, i brzi rasplet. No, ona traje i traje i jednostavno se ne dobije taj efekt da nakon smijeha dođe knedla u grlu. Da bi se riješio problem tempa izbačena je već scena u kojoj čistimo zahod. To je po meni bila greška - na kraju predstava traje skoro jednako kao i s tom scenom, a smatram da je ta scena dinamična, prikazuje bitan dio radnje i zabavna je. Kako bilo, nakon Šibenika smo odigrali još tri izvedbe. Publika je i tamo, kao i u Šibeniku, odlično reagirala, a nama se svaku izvedbu dogodio nekakav novi moment ili više njih, koji smo objeručke prihvatili i odigrali bez pretjerivanja.

15. Plakati zbog plakata nećemo

Autor plakata bio je odlični Dubravko Mataković, vinkovački otac stripa. Plakat nas je oduševio čim smo ga ugledali. Kreativna i provokativna, tako bih ga opisao. Koliko je provokativna pokazuje i činjenica da je maknut sa zgrade šibenskog HNK-a jer su se taman u to vrijeme održavali lokalni izbori.

Dubravko je napravio i naše karikature, koje su dio programske knjižice. One su komične i mislim da smo svi mogli biti zadovoljni svojom.

16. Zaključak

Zaključio bih time da sam vrlo zahvalan na prilici koja mi se pružila. Zahvalan sam na profesoru, koji je najviše od svih utjecao na mene tijekom studiranja i bilo mi je zadovoljstvo za diplomski ispit imati predstavu koju on režira. Zahvalan sam što je taj isti diplomski ispit imao svoju premijeru u Vinkovcima, mom rodnom gradu. Zahvalan sam na kolegama koji su bili sa mnom na godini, od kojih sam puno naučio i koje sada smatram prijateljima jer smo se svi zbližili tijekom tog procesa. Zahvalan sam na tome što je premijera prošla uspješno i bezbolno. Zahvalan sam što sam upisao akademiju i imao priliku učiti od izrazito stručnih profesora, koji su bili prijateljski i profesionalni. Zahvalan sam što sam otkrio glumu. Ne znam hoću li se do kraja života baviti njome, ali mi je drago da sam ju iskusio. Zahvalan sam što sam položio maturu. Zahvalan sam na obitelji i prijateljima koji su me podupirali tijekom studiranja. Hvala svima i hvala meni na prebrođenim strahovima i svakodnevnom radu na sebi. Zbog akademije nisam samo postao glumac i lutkar, nego i bolji čovjek.

17. Literatura i izvori

1. Ivo Brešan, Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=9432>>
2. K.S. Stanislavski; Rad glumca na sebi II; Rad glumca na ulozi, CEKADE Zagreb, Zagreb 1991.
3. Boro Stjepanović: Gluma I; Rad na sebi, drugo izdanje, Novi Sad 2005., str. 21
4. Boro Stjepanović: Gluma III; Igra, drugo izdanje, Novi Sad 2005., str.113

18. Sažetak/Summary

Komedija Ive Brešana *Viđenje Isusa Krista u kasarni V. P. 2507* diplomatska je predstava studenta glume Ivana Simona koju je mentorirao doc. art. Jasmin Novljaković. Student ovim projektom završava studiranje na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku i Odsjeku za kazališnu umjetnost. Ovaj pisani rad je njegov subjektivni osvrt na proces rada te finalni rezultat te objektivno iznošenje činjenica i podataka o autoru, kao i svima koji su sudjelovali u ovom projektu. Cilj ovog pisanog rada je da student postane magistar glume.

Ivo Brešan's comedy *The sighting of Jesus Christ in the barracks of M.P. 2507* is a graduation play by the student of acting Ivan Simon which was mentored by doc. art. Jasmin Novljaković. With this project the student completes his studies at the Academy of arts and culture in Osijek and the Department of Theater Arts. This masters thesis is his subjective review on the working proces as well as the final result and unbiased extraction of facts and informations about the author and everybody that participated in this project. The goal of this masters thesis is to allow student to become a master of acting.

19. Životopis

Ivan Simon rođen je 12. siječnja 1993. godine u Vinkovcima. Ondje završava osnovnu i dvije srednje škole te stječe zvanja trgovca i ekonomista. Godine 2019. završio je preddiplomski sveučilišni studij glume na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku.

Tijekom studiranja sudjeluje u brojnim predstavama raznih produkcija kao što su Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Teatar ITD, GK Žar ptica, GK Joza Ivakić, Kazališna družina Emma, Fakin Teatar i drugi.

Neke od tih predstava su *Buba u uhu*, *San Ivanjske noći*, *Mala zabava*, *Djevojčica sa šibicama*. Također sudjeluje u mnogim ispitnim produkcijama.